

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus XXXI. De Regularibus & Transeuntibus ad Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

TITULI RESIDUI

EX

Libro III. Decretalium.

TITULUS XXXI.

De Regularibus, & Transcuntibus ad Religionem.

SUMMARIUM.

1. Regulares & Religiosi qui dicantur.
2. Religio quid, & quatuorplex.
3. Transire ad Religionem dupliciter quis potest, per Novitiatum & Professionem.
4. Religionem ingredi nemo quidem tenetur;
5. Possunt tamen regulariter omnes.
6. Novitatus ingredientium qualis esse debeat.
7. Novitiorum privilegia & obligationes.
8. Professionis Religiosæ effectus.

Ciendum i. Sicut hucusque de *Secularibus*, seu in *Sæculo* vel *Mundo* degentibus, sive Clerici sint sive Laici, ita modò de *Regularibus* personis, seu juxta certam Regulam extra Mundum, ut loquimur, & in Religionem, seu in Ordine Religioso viventibus, sive Clerici sive Laici sint, convenienter tractari per aliquot subsequentes Titulos. *Regulares* autem, h. e. Religiosi dicuntur & sunt, qui studiò Evangelicæ perfectionis à Sæculo abstracti, Deoque per conceptionem certorum votorum Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, consecrati in communitate stabiliiter vivunt juxta Regulam à Ecclesia approbatam. Sumitur hæc definitio ex doctrina tum Christi *Matth. 19. v. 21. Luc. 9. in fine, tum Ecclesiæ can. 1. caus. 16. q. 1. c. un. de Voto in 6. c. fin. X. & c. un. de Relig. dom. in 6. Extrav. Quorundam 1. Jo. XXII. de V. S. Bulla Ascendente Domino Gregorij XIII. tum ex communi Doctorum. Quamvis enim omnes Christiani teneantur ad perfectionem suo statui competentem, quæ consistit in observatio-
ne Mandatorum. *Matth. c. cit. v. 17.* ad amplio-
rem tamen se adstringunt, qui per dicta vota
ad observationem Consiliorum quoque Evange-
licorum se obligant abdicando se dominio ac
libera dispositione rerum & bonorum tempo-
ralium fortunæ, voluptatibus carnis, etiam li-
citis in Matrimonio, & voluntate propria, ac
insuper observando certas regulas, modumque
vivendi ab Ecclesia approbatum, scilicet hodie
post Conc. Lateran. IV. 1216. à Summo Pon-
tifici, licet olim suffecerit approbatio ab Epi-
scopo facta. Itaque homo Religiosus, seu am-
plectens statum vel Ordinem Religiosum aut
Regularem, perfectum fit holocaustum DEO,
omnia sua eidem in perpetuum consecrans,
nempe res temporales & externas per votum
paupertatis, corpus per votum castitatis, & ani-
mam per votum obedientiæ, quæ abnegat se
ipsum, propriamque voluntatem & judicium
in rebus agendis: aliud enim nihil habet. Ex
quibus patet, quam perverfos esse oporteat il-
los, vel nomine etiam Christiano indignos, qui*

Lib. III. R. P. Pichler.

vilipendunt, spernunt, persequuntur Religio-
sos, ut faciunt Hæretici, & multi ex profliga-
ta conscientia Catholicis.

Sc. 2. Per Religionem, qua de in Rubrica fit
mentio, & à qua Religiosi denominationem
accipiunt, non intelligi complexum articulo-
rum omnium Fidei, quod Religio Catholica ap-
pellatur, neque specialem illam virtutem Reli-
gionis dictam, qua debitus DEO honor exhibe-
tur, sed modum stabilem in communi vivendi
ab Ecclesia approbatum, in quo fideles editis
prædictis votis substantialibus ad Evange-
licam Christianæ vitæ & charitatis perfectio-
nem tendunt. Unde ad essentiam Religionis,
seu Status Religiosi & Regularis, quatuor pun-
cta requiruntur. 1. Specialis cultus & obser-
vatio trium Consiliorum Evangelicorum, pau-
peratis, castitatis, & obedientiæ. 2. Vota hæ-
rum trium virtutum, quibus inducitur perpe-
tuitas, qualem ex natura sua exigit status: non
tamen est necesse, ut hæc vota sint solennia, in
quibus fit mutuus contractus, vi cuius tam Re-
ligio se obligat amplectenti tale statum, quam
amplectens se Religioni, sed sufficit, licet vota
sint simplicia, in quibus se aliquis Religioni, non
verò Religio ipsi se obligat, modò Religio acce-
pet vota, uti fit in *Scholasticis* Societatis JESU,
qui verè sunt Religiosi juxta decisionem Bullæ
Gregorianæ *Ascendente Domino* cit. licet Socie-
tas se vicissim non obliget ad illos perpetuo
retinendos. 3. Submissio in jurisdictionem a-
licujus Superioris ad servandas certas regulas
compellere potens, à quibus Religiosi vocan-
tur *Regulares*. Quare Religiosi non sunt, qui e-
ditò paupertatis & castitatis votò obedientiā
vovent Confessario, vel Episcopo, manentes
in sæculo, & in communi non viventes. Adde,
quòd hæc vitæ ratio & subiectio non fit specia-
liter acceptata & approbata ab Ecclesia; si-
quidem requiritur. 4. Approbatio Ecclesiæ,
nimirum Summi Pontificis, & quidem in vim
veræ Religionis, & non tantum in vim qualis-
cunque pii modi vivendi: nec sufficit mera to-
leratio. Ratio, quia seclusa approbatione Ec-
clesiæ non potest Religio acceptare donatio-
nem & traditionem ejus, qui se ipsum devovet
Religioni; quæ acceptatio tamen necessaria
est ad valorem dictæ donationis. Ceterum
nomine castitatis intelligitur perfecta & abso-
luta, non verò limitata aut conjugalis: quapro-
pter propriè Religiosi probabilis non sunt a-
lumni illorum Ordinum Militarium ab Eccle-
sia approbatorum, qui tantum conjugalem ca-
stitatem vovent, licet oppositum non omnino
improbabile esse ostendat Palao *tr. 16. d. 1. p. 1.*
tr. 1. q. 1. & licet personæ Ecclesiasticæ sint. Ve-
rò tamen Religiosi effecissentur Milites & E-
quites Teutonici S. Mariæ, item Jerosolymita-
ni S. Joannis, seu Melitenses, vel Rhodienses,
Maltheſer/ ac alii dicta tria vota substantialia
Religionis emittentes. Necesse tamen non est,
ut hæc vota omnia emittantur explicite, mo-
dò id fiat implicite, ut si Benedictinus, vel Ca-
nonicus Regularis, sic dicat: *voveo obedientiam*

N n n

S. Be-

S. Benedicti, vel S. Augustini: talis enim vovet hoc ipso omnia, quæ substantialiter tali Regulæ sunt annexa.

3 Sc. 3. Religionem paulò antè descriptam, licet essentialiter spectata sit unica, ac omnes Religiosi Ordines non nisi numerò differant, quia in substantialibus conveniunt omnes, accidentaliter tamen spectatam & secundum diversos speciales fines, ac media seu regulas, quibus ad hos fines tenditur, esse multiplicem. Si attendantur *Fines* diversi, alia est *Contemplativa*, quæ ex instituto suo principaliter ordinatur ad contemplationem rerum Divinarum, Deoque vacandum per orationem, lectionem sacram &c. uti Religio S. Basilij, S. Hieronymi, S. Benedicti, S. Bernardi, S. Brunonis &c. Alia *Activa*, quæ ex instituto suo principaliter ordinatur ad vitam activam, & ad vacandum proximo propter DEUM per opera charitatis ac misericordiæ tum corporalia tum spiritualia, ut faciunt Religiosi Militares, Hospitalarij, Fratres misericordiæ. Alia autem *Mixta*, quæ utramque complectitur, & ex fine suo speciali ac primæ institutione ordinatur ad vacandum Deo per orationem & contemplationem, ac simul proximo per opera misericordiæ, maxime spiritualia, docendo rudes, prædicando verbum DEI, Confessiones audiendo &c. uti est Ordo Dominicanorum, Franciscanorum, Augustinianorum, Societatis JESU &c. Religio, quæ proficitur hanc vitam mixtam est perfectior cæteris, quia proximè accedit ad doctrinam & exemplum Christi: purè contemplativa autem antecellit purè activam, quia teste Christo meliorem partem elegit Maria Magdalena contemplando ad pedes Christi, quam Martha serviendo per opera & obsequia sua. S. Thomas 2. 2. q. 188. a. 6. Si autem attendantur *Media & Regule*, Religio dividitur præcipuè in 4. Ordines, nempe S. Basilij, S. Augustini, S. Benedicti, & S. Francisci, quorum Regulas alij Ordines plerique amplexati sunt, cum aliqua tamen earum variatione: sic sub Regula principali S. Basilij militant ferè omnes Monachi Orientalis Ecclesiæ: sub Regula S. Augustini, qui duos Ordines, Canonicorum & Eremitarum, instituit, Præmonstratenses, Dominicani, Servitæ, plures Ordines Militares &c. sub Regula S. Benedicti, quæ fuit prima ex approbata à Summo Pontifice, Greg. M. & Zacharia, Cluniacenses, Camaldulenses, Cistercienses, plures Ordines Militares &c. sub Regula S. Francisci non modò, quos vocant *Observantes*, vel *Reformatos*, vel *Recollektos*, vel *Discalceatos* (qui inter se non discrepant, nisi in paucis accidentalibus) sed etiam *Conventuales*, *Capucini*, *Moniales Clarissæ*, *Tertiarij* utriusque sexus, licet hi ultimi verè Religiosi non sint, saltem illi, qui tria vota substantialia non emiserunt. Religio Societatis JESU habet proprias Regulas ac Constitutiones (ut & Carthusianorum, ac Minimorum S. Francisci de Paula) nullam ex dictis 4. principalibus Regulis amplectens. Vid. Barb. J. E. II. l. 1. c. 41. Rursus aliæ Religionis sunt *Clericales*, quæ ex natura & primæ institutione sua obeunt ministeria Clericis

propria. Aliæ *Monachales*, quæ ex instituto suo principaliter ordinantur ad vitam solitariam, ac ministeria Clericis quæ talibus non propria. Aliæ *Mendicantes*, quæ vi sui instituti nullas possident bona immobilia etiam in communibus, sed de Jure Communi sunt quatuor, Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum. c. un. §. 2. de Relig. Domus. Quibus ex declaratione Summorum Pontificum accesserunt Ordines Societatis JESU, Theatinorum, Paulinorum, ac aliorum. Omnes tamen Mendicantes ex dispositione Tridentini S. 25. c. 3. de Regular. bona immobilia eorumque dominium in communi possidere possunt, exceptis *Minoribus*, seu *Franciscanis de observantia*, & *Capucinis*, quos imitantur *Domus Professe Societatis JESU*. Aliæ dicuntur *Militares*, quæ vi institutionis suæ principaliter ordinatæ sunt ad militandum pro defensione Fidei & Ecclesiæ Catholicæ.

Sc. 4. Per transientes ad Religionem intra, vel eos, qui ingrediuntur Novitiatum, probationem, emissionem votorum præmittunt, vel illos, qui finito Novitiatu emittunt aliter vota aut Professionem Religiosam. Ut tam de Novitijs quam de Professis aliquæ breviter dicenda. *Professio* autem est contractus facer, per quem homo per emissionem votorum paupertatis, castitatis, & obedientie Deo & Religioni approbatæ se consecrat, dedit, & obligat, interveniente acceptatione reciproca obligatione Religionis nomine per Prælatum Regularem. Si Religio se propece obliget, est propriè Professio, & vocatur *solenis*, si verò tantum acceptet, quæ in Societate post Novitiatum, vota tantum sunt *simplicia*, nec propriè fit Professio. Ad Prælatum Regularem, an ad solum, vel ad Capitulum simul, pertineat acceptatio vota, & reciproce obligare Religionem, diffundum est ex singularum Ordinum constitutionibus & consuetudinibus. Professio aliter dicitur *Expressa*, quæ verbò, scriptò, vel utroqueque alio simili modo emittitur: alia autem *Tam*, quæ factò aliquo, ex quo animus proficiendi dicitur, ut si quis post annum Novitiatus gaudet habitum Professis proprium, vel exerceat actum solis Professis competentem, v. g. vota votum in Capitulo. Sed hæc tacita Professio, quamvis à Tridentino juxta communem libellata non sit, perrara tamen est, & hodie vix licubi in usu.

Dico 1. Religionem ingredi nemo tenetur, nisi ad eam ingrediendam se votò obstringatur. Ratio est clara, quia hic status ob arduam suam per se non est præcepti, sed meri consilij, si vis perfectus esse, ait Christus Matth. 19. vnde vende omnia, & sequere me. Unde Trident. c. 18. de Regular. excommunicat omnes, qui foeminam in vitam cogunt ad ingressum Novitiatus, vel ad Professionem.

Dico 2. Religionem ingredi possunt omnes qui sui sunt juris, & impedimentò carent. Ratio rursus liquet, quia Deo se dicare, & iniquam salutem, & perfectionem promovere Christianam, utique licitum & laudabile est. Qui vero

huius non sunt, sed sub aliena potestate, utique ingrediuntur & suscipiuntur saltem illicitè, ut & impedimentò laborantes: quales sunt 1. Servi, non modò propriè dicti: sed etiam adscriptitij, originarij, & homines proprij, qui sine domini consensu admissi intra triennium revocari possunt. 2. Obligati ad ratiocinia, antequam rationes reddiderint, suisque Principibus satisfecerint. 3. Aere alieno gravati, si adhuc spem habeant intra paucos annos satisfaciendi creditoribus. 4. Corpore vitiati, aut morbo caducò, leprà &c. laborantes, ita ut functionibus, quas Religio exigit, pares non sint, vel communicata Religiosam perturbent &c. 5. Qui pauperes habent parentes, nempe vel in gravi vel extrema necessitate constitutos; modò probabilis & propinqua affligat spes, quòd manens in sæculo possit iuvare parentes absque manifesto & proximo propriæ salutis periculo. Extra hunc casum non sunt in hoc negotio attendendi parentes, etiam repugnantes, cum potior sit causa DEI & propriæ salutis ac perfectionis, quam parentum, licet debeat eorum consensum exquirere, si credatur non impedituri ingressum. Sumuntur hæc ex *can. un. d. 53. can. 12. d. 54. ex tit. de corp. vit. atque ex præcepto 4. Decalogi. Dixi, illicitè saltem: invalidè autem ingreditur per Professionem 1. Mente capti. 2. Impuberes, & 16. annò ætatis minores. Trid. *sess. 25. de Regular.* Unde ineptiunt Lutherus & Calvinus, quorum prior 70. vel 80. annos in viris, posterior 60. in foeminis ad votum continentia emittendum requirit. In Societate JESU requiruntur 17. anni ætatis ad emissionem votorum post finitum tyrocinium. 3. Qui non per integrum & continuum annum prius in Novitiatu & probatione steterunt. Trid. *loc. cit.* 4. Metu gravi injustè incusso ad professionem adaçti. *c. 1. h. t. c. 1. de his, quæ vi.* 5. Matrimonio ligati sine debito compartis consensu, de quibus *tit. seg.* 6. Episcopi jam confirmati, vel consecrati, sine consensu Pontificis. *c. 18. h. t. c. 2. segg. de translat. Episc.* Deum 6. Laborantes impedimento substantiali seu dirimente, quale in Societate JESU est recessisse à gremio Sanctæ Ecclesiæ, fidem abnegando &c. habitum sumpsisse alicujus Religionis &c.*

Dico 3. Annus Novitiatus (idem est de annis 16. ætatis) debet esse completus Mathematicè à momento ad momentum. 2. Item continuus seu non interruptus. 3. Non tamen necessariò transgendus in Monasterio. 4. Vel in habitu Religioso. Pars 1. constat ex Trident. *loc. cit.* requirente, ut admittendus ad Professionem non minori tempore, quam per annum in probatione steterit: & non ante decimum sextum ætatis annum expletum. Accedit ratio, quòd tum Novitio, quam Monasterio, magis proficuum sit, si computatio temporis & anni fiat Mathematicè; cum per Professionem contrahatur gravis obligatio ex parte utriusque: ad eoque Professionem non anticipari utrique favore est. Unde ruit argumentum in oppositum, quòd in favorabilibus ultima dies an-

ni inchoata habeatur pro completa. Interim à S. Pio V. Monialibus S. Dominici concessum est in articulo mortis etiam nondum expletò annò probationis Professionem emittere ad lucrandas Indulgentias, de novo tamen emittendam expletò annò, si convaluerint. Quam gratiam etiam communicant alij Religiosi, qui alias in privilegiis cum Dominicanis communicant. Pars 2. sumitur ex eodem Trid. & inde, quòd annus & tempus à Jure præscriptum non censeatur exactum esse etiam in aliis materiis, nisi illud continuum sit. *arg. l. 3. l. 4. l. 7. C. de præscr. 30. vel 40. ann.* Annus autem non continuus, sed interruptus, censeretur, si Novitius dimisso habitu egrederetur vel per horam Monasteriò, cum animo deferendi Religionem; proin, casu quo poenitentia ductus regrederetur Novitiis, de novo inchoare deberet Novitiatum. P. Wex cum communi, atque ita decisum ajunt à Rota. Si Novitius non dimisso habitu cum dicta intentione egrederetur, & statim reverteretur, non interruptum Novitiatum aliqui non improbabilius autumant. Pars 3. eruitur clarè ex *c. 17. h. t. c. fin. qui Clerici vel Pop.* cum Religionis onera etiam extra Monasterium experiri quis possit: quia tamen melius capitur experimentum tam onerum claustralium à Novitio, quam qualitatis & aptitudinis Novitij à Religione, si is perseveret in Monasterio, hinc sine gravi causa extra Monasterium vivere permittendus non est. Pars 4. probatur ex *c. 3. h. t. in 6. & exinde*, quòd Novitius, per totum ferè tempus in lecto decumbens ob ægritudinem, utique maneat Novitius, & expletò annò possit admitti ad Professionem. Oppones 1. Trid. *c. 15. cit.* exigit annum post susceptum habitum. 2. Qui non gestat habitum, non experitur asperitatem habitus. 3. ad 1. Concilium per dicta verba non præcipit habitus gestationem; sed eam tanquam ordinariam quid supponit pro tempore, quo inchoatur Novitiatus. Ad 2. non est necesse, ut quis omnes omnino Religionis asperitates experiatur, modò sub obedientia jugo existat, ut fert communis doctrina.

Dico 4. Novitii gaudent privilegiò Fori & Canonis; atque aliis sui Ordinis, quæ Professis competunt, nisi particulari Jure vel consuetudine ijs priventur. 2. Non tamen, licet sub jurisdictione Prælati Regularis quoad forum internum & externum existant, per se & directè obligantur sub peccato in conscientia ad servandas regulas & præcepta Superioris, ad Horas Canonicas &c. minùs ligantur votis. 3. Liberè ac licitè regredi ad sæculum possunt per se. 4. Quæ libertas ut magis maneret salva, voluit Tridentinum *f. 25. c. 16. de Regular.* ut non valeat ulla renuntiatio aut dispositio, quam faciunt in Novitiatu de bonis suis, etiam jurata, vel in favorem causæ piæ, nisi fiat ultimis duobus mensibus ante Professionem, ac Episcopi vel Vicarii Generalis licentia accedat, & insuper Professio ipsa sequatur. 5. Si autem in Novitiatu, vel ante, de bonis suis non disponant Novitii, in iis omnibus succedit Monasterium, si bonorum temporalium sit capax, non jure

jure hæreditario, sed acquisitionis omnium juri-
um & rerum, quas Professus unâ cum sui tra-
ditione censetur transtulisse in Monasterium.
Pars 1. sumitur ex communi regula, quod fa-
vores sint ampliandi, & proximè cingendus
habeatur pro cincto: cùm igitur Novitii sint in
via ad Professionem, ac onera Religionis sen-
tiant, in favorabilibus rectè habentur pro Re-
ligiosis, ut gaudeant horum privilegiis, indul-
gentiis &c. Accedit c. 21. §. *quamvis de sent.*
Excom. in 6. Pars 2. suadet ex eo, quod No-
vitiis nullum ediderit votum servandi, nec ad
rectam illius gubernationem & probationem
necessarium sit eum obligari sub culpa ad ser-
vandas regulas &c. sed sufficiat, si teneatur
sustinere pœnam, si contra illas delinquat.
Pars 3. clarè habetur c. 20. c. 23. b. t. nisi nem-
pe aliquis prius vovisset ingredi Religionem;
talis enim, si ex levitate, sensualitate, aut sine
justa causa egrederetur, peccaret graviter,
cùm non ingressum in Novitiatum, sed Pro-
fessionem, si nempe statum hunc pro se qua-
drare experiri, censetur vovisse. Egredi-
ens sponte, vel coactè, ad nullas tenetur ex-
pensas, in victum illius, vestitum, & in alia ne-
cessaria à Monasterio factas, secluso pacto spe-
ciali de iis refundendis, & nisi simulatè ingres-
sus decessisset Monasterium. Pars 4. totidem
ferè verbis est expressa in *Trid. loc. cit.* à quo
tamen non irritatur dispositio de bonis per ulti-
mam voluntatem, utpote quæ semper est re-
vocabilis, nec impedit liberum egressum: ne-
que dispositio per contractus onerosos; quia
per tales tantum recipitur, quantum datur:
neque donatio vel renuntiatio rei modicæ, vel
quod offertur pro victu aut vestitu tempore
Novitiatus. An verò se extendat dispositio
Tridentini ad eum, qui intuitu Novitiatus,
quem tamen nondum ingressus est, & futuræ
Professionis, donat res suas aliis &c. per actum
inter vivos gratuitum, disputant DD. proba-
bilitate ferè æquali in utramque partem. Pla-
nè ratio Tridentini, quæ est anima legum, eti-
am procedit de eo, qui ante ingressum, sed ta-
men illius intuitu se spoliavit bonis, & sic liber-
tatem regrediendi sibi adimit. Istud adhuc ad-
verte, quod solennitas illa de licentia Episcopi
vel ejus Vicarii in multis Religionibus non sit
usu recepta. Pars 5. reperitur in *Auth. Signa*
mulier C. de SS. Eccl. & in Auth. Nunc autem C. de
Episc. & Cler. canonizatis in can. 7. caus. 19. q. 3.
Imò etiam illa bona, de quibus per ultimam
voluntatem disposuit quis ante Professionem,
pertinent quoad usumfructum ad Monasterium
usque ad mortem naturalem Professi: si au-
tem is, cui per ultimam voluntatem relicta
sunt, moriatur ante dictum Professum, eva-
nescit illa ultima voluntas, & bona, etiam
quoad proprietatem, debentur Monasterio;
nisi nempe disponens expressè voluerit, ut sta-
tim post emissam Professionem illa bona fiant
ejus, cui reliquit. *Molin. d. 140. num. 4. tr. 2.*

9 Dico 5. Inter alios effectus validæ Professio-
nis facilè præcipuus est obligatio perpetua ad
servanda vota substantialia, & ad manendum
in Religione, ita ut neque Professus à Religio-

ne recedere, quin fiat apostata vel fugiens,
neque Religio eum possit dimittere, nisi ad al-
ium Ordinem strictiorem transire velit; quom-
vis ex justis causis ejicere possit, & Professus
suæ professionis valorem impugnare per inter-
grum quinquennium. Assertio, quam tenent
communitè omnes, fundatur in c. 5. 7. & 11.
b. t. c. 6. & *fin. de Statu Monach. c. 4. de Voto*
Trid. f. 25. de Regul. c. 19. &c. & roboratur ex-
candò singula membra. Dixi enim 1. Obligatio
perpetua ad servanda vota, ita ut neque Pater
dispensare possit, ut quis maneat simul Re-
ligiosus juxta modernam formam Religionis
Ecclesia determinatam, & simul nullo, vel
tem uno ex dictis votis non ligetur. c. 4. & 11.
c. 6. absolute valeat dispensare Papa. per c. 1.
de Vot. in 6. sed tunc dispensatus definit
Religiosus. Unde, si Religiosus fiat Episcopus,
quia manet adhuc Religiosus, c. penult. de
hon. Cler. manet ligatus votis substantialibus
quomvis ad regulas & disciplinam domini-
cam sui Ordinis, uti ad jejunia, silentium, vo-
tas preces &c. nisi ex quadam decentia, potest
adstrictus. *can. un. caus. 18. q. 1.* Quoad habitum
in forma & figura conformare se potest
Episcopis secularibus, retento tamen col-
lato, uti ordinavit Clemens VIII. Dixi 2. Quia
apostata, vel fugiens; qui enim recedit
licentia Superioris à Monasterio vel Cum-
cum animò deserendi omnino Institutum
ligiosum, Apostata; qui verò sine licentia re-
dit, etiam sub prætextu accedendi Superi-
mediatos (sed hoc intellige, si nec petierit
centiam) aut liberè vagatur, cum animo
men redeundi (sive dein habitum deponat, im-
retineat) fugitivus appellatur. Circa hos
pivos & apostatas observanda sunt ea, quo-
gulum Ordinum constitutiones & con-
tiones præscribunt. Dixi 3. Neque Religio-
mittere; quod nulli est permittum, nisi Socie-
ti Jesu respectu illorum, qui simplicia tantum
emiserunt vota, non Professionem, ad quæ
in hoc Ordine soli, non tamen omnes admi-
tuntur Patres. Dixi 4. Nisi ad alium Ordinem
strictiorem transire velit; quod cum licentia
Superioris, saltem petita, & cum litteris dimis-
soriis, ex bona intentione (non ex levitate
temeritate) licitum est utriusque sexus Re-
ligiosis. c. 18. & c. 4. cit. Si vellet transire
Ordinem laxiorem vel parvis rigoris, & e-
dem absque justa causa, v. g. infirmitatis, as-
sidiorum &c. opus foret licentia Papæ; licet
cum simili causa sufficiat licentia Superioris
Regularis & Capituli, si Monasterium sit ex-
emptum; si non sit exemptum, accedat
consensu Episcopi. Semper autem requiritur
consensus Prælati, ad cujus Ordinem sit transi-
tus, & novus probationis annus. Notandum
strictioris Ordinis intelligitur ille, qui est austerior
in externis observationibus non tantum de
primæva sua institutione, sed etiam ex moder-
na observantia. Mendicantibus ad non Men-
dicantes (exceptis Carthusianis) transire non
quam licet sine speciali licentia Papæ. *Excom.*
1. inter Comm. b. t. saltem sub prætextu indolentiæ
vel melioris observantiz. Hominibus tamen

